

foto: Diane Appels

Dossier X Biodiversiteit

1. **Waarom is biodiversiteit beschermen belangrijk**
2. **Aanbevelingen**
3. **Hoe stel je een goed advies op?**
4. **Voorbeelden van gemeentelijke biodiversiteitsacties**

COLOFON

Deze publicatie werd ontwikkeld ter ondersteuning van gemeentelijke milieuraden. De reeks 'beter adviseren' biedt achtergrondinfo over thema's die in veel gemeenten actueel zijn en kan eventueel advies stofferen. Alle dossiers zijn te raadplegen op www.tandemweb.be/milieuraad.

Lokale acties rond natuurbeleving, natuurbeheer en milieumaatregelen zijn onontbeerlijk voor een vitaal milieubeleid in Vlaanderen. Elke Vlaamse gemeente en elke vereniging kan hierin mee het verschil maken. Het steunpunt Tandem stelt samenwerking tussen lokale besturen en verenigingen centraal. Tandem ondersteunt alle inwoners, verenigingen en besturen die een engagement willen opnemen, om hun initiatief uit te werken in samenwerking met elkaar en/of andere lokale partners. De natuur- en milieuverenigingen bundelen hiertoe hun expertise binnen Tandem en krijgen daarvoor de steun van de Vlaamse Overheid.

Verantwoordelijke uitgever

Danny Jacobs, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel

Tandemsecretariaat

Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel, tel. 02 282 19 40
info@tandemweb.be, www.tandemweb.be

Uitgave november 2009, gedrukt op gerecycleerd papier op 3500 ex.

1. Achtergrond

KORT SAMENGEVAT

Biodiversiteit staat voor de verscheidenheid van het leven op Aarde in al zijn vormen, combinaties en organisatieniveaus, maw de diversiteit binnen soorten, tussen soorten en van ecosystemen. Het gaat over natuur in al haar vormen: vogels, insecten, planten, vissen, leefgebieden, ...

Hoe meer biodiversiteit, hoe beter. De natuur voorziet in een belangrijk aandeel basisbehoeften zoals gezond voedsel, zuivere lucht, natuurlijke grondstoffen, proper water, bescherming tegen virussen en klimaatsverandering, beschutting en geneesmiddelen.

Biodiversiteit is bijgevolg een soort levensverzekering. Maar planten en dieren sterven aan een steeds sneller tempo uit, met een groot ecologisch, cultureel én economisch verlies tot gevolg.

Internationale, nationale en lokale acties zijn dus meer dan nodig.

Een concreet voorbeeld: Bijen

Bijen zijn essentieel voor de natuurlijke bestuiving van talloze gewassen, bloemen en planten (80% van de bestuivingen gebeurt door insecten). De economische waarde van bestuiving wordt wereldwijd geschat op € 153 miljard, bestuiving door insecten is goed voor 10% van de toegevoegde waarde in de landbouwsector. Bijen produceren daarenboven honing; de wereldwijde honingproductie is goed voor 1.383.000 ton. Bijen vervullen dus een belangrijke economische en ecologische functie. Maar parasieten, pesticiden en een tekort aan bloemen zorgen ervoor dat deze soorten het steeds moeilijker hebben om te overleven. De bijensterfte heeft tot gevolg dat de imkerkasten leeg blijven en bloemen niet bevrucht worden waardoor de voedselproductie in het gedrang komt.

Ecosysteemdiensten

De natuur heeft verschillende functies: ze voorziet ons van grondstoffen, zuivere lucht en water, ze is verantwoordelijk voor de opslag van CO₂ en levert ons de broodnodige rust en ontspanning na een lange en vermoeiende werkweek. Deze diversiteit aan functies noemt men ook wel **ecosysteemdiensten**. Doordat heel wat planten- en diersoorten aan een steeds sneller tempo uitsterven, daalt de biodiversiteit en verzwakt onze natuur. Aantasting van de biodiversiteit betekent op lange termijn een achteruitgang in de levering van deze ecosysteemdiensten.

Bedreigingen voor de biodiversiteit

De voornaamste bedreigingen voor de biodiversiteit zijn verzuring, verdroging en vermessing van onze gronden. De laatste decennia hebben ook overexploitatie van ruimte en grondstoffen, zware vervuiling, exoten en klimaatsverandering er toe bijgedragen dat steeds meer soorten en leefgebieden onder druk staan.

Internationale biodiversiteitsacties

Tien jaar na het **Biodiversiteitsverdrag** (Rio de Janeiro, 1992) beloofden de wereldleiders op de **Wereldconferentie in Johannesburg** (2002) om het hallucinant tempo van biodiversiteitsverlies aanzienlijk terug te schroeven tegen 2010. Dit is de zogenaamde **Countdown 2010-doelstelling**. (Zie ook www.countdown2010.net)

Om de overheden te herinneren aan hun belofte hebben verschillende actoren de handen in elkaar geslagen in het internationale Countdown2010-netwerk. Dit krachtig netwerk gaat uit van de Internationale Unie voor Natuurbehoud (IUCN) en werkt samen om de 2010-doelstelling te realiseren. Ook verschillende Vlaamse gemeenten en verenigingen sloten zich aan bij dit netwerk.

De doelstelling om het biodiversiteitsverlies te stoppen in 2010 zal **niet** gehaald worden. Hoog tijd dus om een tandje bij te steken. Met het **nakende internationale biodiversiteitjaar 2010** zal biodiversiteit de komende maanden en jaren hoog op de agenda staan.

Gemeenten op de drempel van 2010

Gemeenten kunnen heel wat doen om de biodiversiteit een handje te helpen. Gemeenten hebben immers een belangrijke rol in het beheer en de inrichting van de openbare ruimte. Bovendien staan zij in rechtstreeks contact met burgers, middenveld, bedrijven en de provincie. **Ook voor de milieuraad** is al die aandacht voor biodiversiteit een ideale gelegenheid om zelf een steentje bij te dragen én om de gemeente op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Beide actoren kunnen (samen) het roer omgooien en zo aantonen dat er wel degelijk een halt kan geroepen worden aan het biodiversiteitsverlies.

Dat het mogelijk is bewijzen heel wat steden en gemeenten die zich aansloten bij het Countdown2010-netwerk. 21 wereldsteden gingen nog een stapje verder en verenigden zich in **'LAB': 'Local Action for Biodiversity'**. Je vindt hierover veel info op www.iclei.org. Op 16 maart 2009 tekende ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in op het LAB-netwerk.

2. Aanbevelingen

KORT SAMENGEVAT

1. Informeer jouw gemeentebestuur over het belang van biodiversiteit
2. Stimuleer jouw gemeentebestuur om biodiversiteitsacties te organiseren
3. Stimuleer je gemeentebestuur om regelmatig te communiceren rond biodiversiteit
4. Stimuleer jouw gemeente om het biodiversiteitscharter van Natuurpunt te ondertekenen.

Onze directe afhankelijkheid van biodiversiteit voor ons welzijn en onze welvaart en de voordelen die biodiversiteit biedt zorgen ervoor dat gemeenten een verantwoordelijkheid hebben om biodiversiteit te beschermen. Eenmalige acties zijn lovenswaardig, maar de huidige biodiversiteitsproblematiek vereist een biodiversiteitsbeleid met een duidelijke visie. Natuurpunt ontwikkelde als partner in de internationale Countdown2010-campagne het **biodiversiteitscharter**. Met dit charter roepen we de gemeente op om samen met Natuurpunt (en andere partners) werk te maken van een ambitieus biodiversiteitsbeleid.

Zorg dat de gemeente biodiversiteit als troef ziet

Zorg dat de gemeente natuur en biodiversiteit als een troef ziet. Immers, door te investeren in natuur schept de gemeente een aangename leef- en werkomgeving, creëert ze nieuwe recreatieve mogelijkheden, versterkt ze de identiteit van de gemeente, ... Bovendien zijn veel economische activiteiten direct afhankelijk van ecosysteemgoederen en –diensten. Zo is de landbouwsector afhankelijk van de bestuiving van bijen en is de industrie afhankelijk van natuurlijke grondstoffen voor energie of om afgeleide producten te fabriceren. Daarenboven bewijst het voorbeeld van het Nationaal park Hoge Kempen dat investeren in natuur en landschap een grote winst ople-

vert voor de lokale economie.

Biodiversiteit vind je overal

Biodiversiteit mag niet verengd worden tot 'de natuur' in onze natuurgebieden. Biodiversiteit vind je overal: in de stad, het park, de natuurgebieden, landbouwgebieden, de tuin, ... Biodiversiteit speelt een levensbelangrijke rol in diverse aspecten van ons leven zoals: voeding, gezondheid, economie, landbouw, beschutting, waterhuishouding, cultuur en recreatie. De functie van biodiversiteit moet bijgevolg ruimer gezien worden dan de louter ecologische.

Maak werk van een natuurlijk netwerk

Veel planten en dieren kunnen maar overleven in **grote, aaneengesloten natuurgebieden**. Bovendien zijn aaneengesloten natuurgebieden belangrijk in de strijd tegen de opwarming van de aarde en als buffer tegen overstromingen. Adviseer jouw gemeente dus om werk te maken van natuurnetwerken en -verbindingen o.a. door de implementatie van Natura2000, VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) en IVON (Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk). De verantwoordelijkheid ligt hiervoor evenwel voornamelijk bij de Vlaamse en Provinciale overheden. Toch kunnen ook gemeenten helpen door het behoud en de ontwikkeling van grotere natuurgebieden op hun grondgebied te steunen. Door bijvoorbeeld een subsidiereglement op te stellen voor de aankoop van natuurgebieden door terreinbeherende organisaties zoals Natuurpunt, vzw Durme en Limburgse Landschappen of door zelf terreinen aan te kopen en in te richten als natuurgebied.

Ondersteun biodiversiteitsacties in landbouwgebied

Door de schaalvergroting en intensivering van de landbouw is biodiversiteit in landbouwgebied sterk achteruitgegaan. Verschillende dieren en planten hebben het hierdoor de laatste decennia erg moeilijk gehad. Een voorbeeld hiervan zijn de akker- en weidevogels zoals de veldleeuwerik, de gele kwik, de gorzensoorten en de Kievit die door de intensivering minder geschikte broedplaatsen vinden. Door voor deze vogels een minimum aan permanente natuurinfrastructuur in te richten zoals kleine landschapselementen en erosiestroken, krijgen zij opnieuw kansen. Zorg ervoor dat jouw gemeente initiatieven ondersteunt om de biodiversiteit in landbouwgebied te ondersteunen. Bijvoorbeeld door actieve landschapsplanning en -beheer met aandacht voor kleine landschapselementen en natuurwaarden langs trage wegen, een natuurvriendelijk beek- en grachtenbeleid of een ecologisch bermbeheer.

Maak werk van een pesticidenvrij beheer van openbare domeinen

Streef naar een nulgebruik van pesticiden. Het creëren van een natuurlijk evenwicht en het aantrekken van 'natuurlijke vijanden' zijn de beste remedies tegen plagen en ziekten. Bovendien biedt het nieuwe kansen voor bepaalde plant- en diersoorten. In het modeladvies Beter advieseren: Reductie van bestrijdingsmiddelen vind je meer info.

Inventariseer welke biodiversiteitsacties er reeds gebeuren in jouw gemeente

Een ambitieus lokaal biodiversiteitsbeleid veronderstelt dat de gemeente op de hoogte is van het huidig biodiversiteitsbeleid. Natuurpunt ontwikkelde hiervoor de **biodiversiteitsbevraging** (www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit), een lijst met 100 biodiversiteitsvragen geeft je een overzicht van de realisaties en aandachtspunten op vlak van biodiversiteit in jouw gemeente. Vul deze bevraging in met de milieuraad. Op www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit wordt bovendien opgevolgd wat de Vlaamse gemeenten doen voor het behoud van de biodiversiteit. Op dit moment verzamelden we al gegevens van 230 gemeenten.

De aandachtspunten en actievoorstellen zijn onderverdeeld in **4 grote categorieën**:

1. Ruimte voor natuur
2. Natuur en landschap invullen met bedreigde soorten
3. Aandacht voor soorten in de omgeving van de mens

4. Natuur voor iedereen.

Het doel van de biodiversiteitsbevraging is gemeenten impulsen aan te reiken om zich te engageren in zeer concrete biodiversiteitsprojecten. Ook voor milieuraad is dit een nuttig instrument om het huidige beleid te evalueren en om suggesties te doen voor nieuwe biodiversiteitsinitiatieven.

Organiseer een open milieuraad

De milieuraad is een belangrijk forum om informatie door te geven over thema's zoals biodiversiteit en om een maatschappelijk draagvlak op te bouwen voor biodiversiteitsbescherming. In het modeladvies '**Beter Adviseren: Organiseren van een open milieuraad**' vind je praktische tips om een open milieuraad te organiseren.

Integreer biodiversiteit in plannen

Ontwikkel een **biodiversiteitstoets**. Een biodiversiteitstoets meet de impact van een bepaalde handeling op de biodiversiteit. Op die manier kan je biodiversiteit integreren in toekomstige en bestaande plannen voor nieuwbouw, renovatie, bedrijventerreinen, waterbeheer, ... Ook bij de uitvoering van het vergunningsbeleid en het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan kan de gemeente rekening houden met behoud en ontwikkeling van biodiversiteit.

Betrek burgers bij biodiversiteit

Burgers kunnen een belangrijke bijdrage leveren om bepaalde biodiversiteitsdoelen te realiseren. Wist je bijvoorbeeld dat alle Vlaamse tuinen samen een groter oppervlakte beslaan dan alle Vlaamse natuurgebieden samen? Hier liggen dus grote kansen voor biodiversiteit. Communicatie is cruciaal om burgers bij het biodiversiteitsverhaal te betrekken.

KORT SAMENGEVAT

- Een goed communicatief verhaal vergroot het **draagvlak** voor biodiversiteitsbescherming en zet mensen aan om zelf aan de slag te gaan.
- Hang je communicatie bij voorkeur op aan de **countdown2010-campagne** dit verhoogt de visibiliteit en verduidelijkt het belang van de acties.
- Biedt burgers concrete tips aan en zorg er voor dat de resultaten van de inspanningen aansluiten bij de **directe leef- en beleevingswereld** van de burger.
- **Werk samen** met de lokale natuurvereniging of het regionaal landschap.
- Breng een **positieve boodschap**, draag oplossingen en resultaten aan.

Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik van **bestaand communicatiemateriaal**:

- Een vaste natuurpagina in het gemeentelijk infoblad.
- Een vast onderwerp op de gemeentelijke website.
- Folders met praktische tips (verbouwingen, nieuwbouw, tuin, bedrijventerrein, ...).

Onderteken een biodiversiteitscharter met jouw gemeente

Bijna alle Vlaamse gemeenten ondernemen al acties om de plaatselijke biodiversiteit te beschermen: van subsidiereglementen voor zwaluwnestkasten en natuurgebieden tot het ecologisch inrichten van openbaar groen en het promoten van inheems plantgoed. Al deze losse acties komen de biodiversiteit ten goede, maar als we het biodiversiteitsverlies een halt willen toeroepen dan moeten deze

acties gekaderd worden in een domeinoverschrijdend biodiversiteitsbeleid. Het biodiversiteitscharter van Natuurpunt vormt hiervoor het ideale instrument.

Het charter

Door het ondertekenen van het charter engageren de gemeente, de lokale Natuurpunt-afdeling en eventueel andere partners zich om samen de handen uit de mouwen te steken voor biodiversiteit. Het samenwerkingsverband structureert zich rond **4 pijlers**:

- **Kennis:** samenbrengen van gegevens
- **Communicatie:** tussen partners en naar het grote publiek
- **Betrokkenheid:** stimuleren van doelgroepen en middenveld
- **Concrete actie:** behoud en herstel van leefgebieden en soorten in de praktijk

Het grote voordeel van het biodiversiteitscharter is zijn flexibiliteit. Het charter bestaat uit een basisversie, dat aangevuld kan worden met een actieplan dat aangepast is aan de lokale context. Op die manier kan de gemeente het eigen instapniveau bepalen.

Het charter bevat **4 hoofdpijlers**:

- **Gebiedsgericht:** restfinanciering, gemeentelijke gronden in beheer, actualisering van het GNOP, bermbeheersplan, ...
- **Soortgericht:** acties rond een specifieke soort
- **Natuur dicht in de buurt:** speelbos, beheer van een park, subsidies voor zwaluwen, behaagactie, ...
- **Natuur voor iedereen:** communicatie over natuur, lokale natuurgebieden en soorten, sensibilisatie via informatieve brochures, gebruik van gemeentelijke infokanalen, ...

Selecteer actiepunten

De ondertekening van een biodiversiteitscharter wordt nog waardevoller als er een specifiek lokaal actieplan voor biodiversiteit aan gekoppeld wordt. De selectie van actiepunten voor jouw gemeente kan gebeuren op basis van de biodiversiteitsbevraging (waarnaar hierboven reeds verwezen werd). Na het invullen van de bevraging krijg je een goed beeld van de realisaties en werkpunten van de gemeente. Op die manier kan je een aantal biodiversiteitsacties selecteren waarmee je samen met de lokale natuurvereniging aan de slag kan.

Feest

De ondertekening van het biodiversiteitscharter is een belangrijke stap in de verwezenlijking van een geslaagd biodiversiteitsbeleid. De ondertekening gebeurt bij voorkeur op een feestelijk moment, waarop ook de pers wordt uitgenodigd. Inspiratie voor de organisatie van een geslaagd publieksfeest vind je op www.walkfornature.be.

Meer info over het biodiversiteitscharter vind je in de tandemkoffer en op www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit.

3. Hoe stel je een goed advies op

We stellen voor om volgende stappen te ondernemen:

- Kondig het punt aan op de agenda van de gemeentelijke milieuraad.
- Raadpleeg het milieubeleidsplan en het milieujaarprogramma van je gemeente.
- Toets het biodiversiteitsbeleid aan de hand van de Biodiversiteitsbevraging van Natuurpunt (deze vind je op [www.natuurpunt](http://www.natuurpunt.be)).

be/biodiversiteitsbevraging).

- Formuleer het advies met een voorstel om het biodiversiteitscharter te ondertekenen.

MODELADVIES: BIODIVERSITEIT

Aanleiding

In 2010 zal biodiversiteit veel aandacht krijgen, zowel op internationaal, nationaal als lokaal vlak. Op dat moment loopt immers de deadline van de Countdown2010-doelstelling af. Nu al is zeker dat de doelstelling om de achteruitgang van biodiversiteit te stoppen niet gehaald zal worden. Toch moeten we ook na 2010 blijven werken aan biodiversiteitsbescherming. De milieuraad wenst daarom samen met de gemeente concrete acties te ondernemen die de biodiversiteit in de gemeente ten goede komt.

Overweging/Motivatie

Wij stellen vast dat de biodiversiteit wereldwijd, maar ook in Vlaanderen sterk achteruitgaat. Doordat heel wat planten- en diersoorten aan een steeds sneller tempo uitsterven, daalt de biodiversiteit en verzwakt onze natuur. Aantasting van de biodiversiteit betekent op lange termijn een achteruitgang in de levering van de levensnoodzakelijke ecosystemendiensten.

In overweging nemende dat biodiversiteit

- voorziet in belangrijke basisbehoeften voor de mens; zoals voedsel, zuivere lucht, drinkbaar water en natuurlijke grondstoffen;
- een belangrijke troef is voor de gemeente in zake een aangename leef- en werkomgeving en de identiteit van de gemeente;
- een economische meerwaarde genereert die voortkomt uit de verschillende ecosystemendiensten;
- noodzakelijk is voor de voedselproductie (bestuiving van gewassen);
- en natuur een bufferfunctie hebben tegen klimaatsverandering en overstromingen;
- veel planten en dieren slechts kunnen overleven in aaneengesloten natuurgebieden.

[Verder aan te vullen indien gewenst:

- je kan stukken tekst uit dit dossier toevoegen (downloadbaar op tandemweb.be);

- je kan ook aanknopingspunten in je eigen gemeente aanhalen: eerdere gemeentelijke beleidplannen rond biodiversiteit, het voorkomen van bedreigde soorten of habitats]

Advies

Dit in beschouwing nemende en na overleg in de miniraad werd over de volgende aanbeveling consensus bereikt:

De milieuraad adviseert het gemeentebestuur om haar verantwoordelijkheid te nemen in de Countdown2010-doelstelling en zelf een ambitieus lokaal biodiversiteitsbeleid uit te werken. Het biodiversiteitscharter van Natuurpunt vormt hiervoor het ideale instrument. Met de ondertekening van dit charter engageert de gemeente zich om samen met het middenveld – de lokale Natuurpunt-afdeling en andere partners – werk te maken van een lokaal biodiversiteitsbeleid. Bovendien toont de gemeente door de ondertekening van dit charter dat zij begaan is met de biodiversiteit en dat ze bereid is om stappen te ondernemen. Dit charter is een uniek instrument, omdat het de gemeente de kans biedt om eigen accenten en klemtonen te leggen.

Na een evaluatie van de inspanningen die de gemeente nu reeds onderneemt ten voordele van de lokale biodiversiteit adviseert de milieuraad om volgende punten op te nemen in het biodiversiteitscharter:

[Concrete omschrijving van de verschillende acties die de gemeente kan uitvoeren aan de hand van de biodiversiteitsbevraging.]

4. Voorbeelden van gemeentelijke biodiversiteitsacties

SOORTBESCHERMINGSACTIES

Vleermuizen, fluwelen fladderaars (samenwerking gemeente Lubbeek, Regionaal Landschap Noord-Haagland, Natuurpunt Lubbeek en Heemkundige Kring)

De gemeente Lubbeek, de lokale Natuurpunt-afdeling en Heemkundige Kring en het Regionaal Landschap Noord-Hageland sloegen de handen in elkaar om de vervallen ijskelder van het kasteel de Biolley – 't Serclaey te renoveren. Het resultaat bleef niet uit: er verblijven nu minstens drie soorten vleermuizen! Tijdens de Nacht van de Vleermuis kon iedereen een bezoek brengen aan de gerestaureerde ijskelder. De Heemkundige Kring en Natuurpunt Lubbeek maakten ter ere van deze gebeurtenis samen het boek 'Ijskelders en mensen vroeger - Ijskelders en biodiversiteit nu'.

Meer info: www.lubbeek.be/biodiversiteit

Bilzen vlinderstad (samenwerking stad Bilzen en Natuurpunt Bilzen)

Bilzen is de eerste 'Vlinderstad' van Vlaanderen. De gemeente wil burgers, verenigingen, scholen en bedrijven betrekken. Er werd een vlinderwerkgroep opgericht, er komt een scholenactie, een grootschalige sensibilisatie en communicatiecampagnes en er worden terreinacties ten voordele van de dagvlinderfauna opgestart.

Meer info: www.bilzenvlinderstad.be

Plan Pimpernel (samenwerking gemeente Hoogstraten en Natuurpunt Markvallei)

De grote pimpernel is een zeldzame plant in Vlaanderen. Maar in de beekvallei van de Mark in Hoogstraten komt deze statige plant nog op verschillende plaatsen voor. Een tiental jaren geleden sloegen lokale vrijwilligers en de overheid de handen in elkaar om de grote pimpernel beter te beschermen. Ze kochten bedreigde stukjes aan en pasten het beheer aan. Hopelijk kunnen we hier op die manier nieuwe kansen creëren voor het pimpernelblauwtje, een zeldzame vlinder.

Meer info: www.natuurpunt.be/markvallei > natuurstudie > plan pimpernel

Biodiversiteit in jouw gemeente

Natuurpunt ontwikkelde 15 modules voor soortbeschermingsacties. Voor elk van die modules is er een educatieve en informatieve map die gebruikt kan worden voor acties, presentaties en onderwijsprojecten. Een ideale leidraad om zelf mee aan de slag te gaan!

Vraag deze handige map gratis aan via info@natuurpunt.be of download de modules via www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit.

NATUUR IN DE TUIN, WIJK OF STRAAT

Stad en Velt maken stad Ge-Zonder (samenwerking stad Turnhout en Velt)

De stad Turnhout organiseerde een gifvrije maand. Door middel van een sensibilisatiecampagne werden de inwoners opgeroepen om alle pesticiden uit de tuin te weren: infoavonden over pesticidenvrij tuinieren, een inzamelactie voor bestrijdingsmiddelen, open tuindag, ... Ook de stad Leuven zette een grote sensibilisatiecampagne rond bestrijdingsmiddelen op.

Geveltuintjes: verwelkom de natuur als buur (samenwerking gemeente Edegem en Velt)

Met een jaarlijkse voortuinenwedstrijd roept de gemeente Edegem haar inwoners op om ecologisch te tuinieren. De gemeente verspreid brochures over ecologisch tuinieren en geveltuintjes en verkoopt tijdens haar jaarlijkse behaagacties ook gevelplanten.

Meer voorbeelden van lokale biodiversiteitsacties vind je in de brochure 'Natuur in jouw gemeente – handen uit de mouwen voor groene tuinen, straten en buurten'. Deze brochure kan je downloaden op www.tandemweb.be (onder publicaties) of aanvragen via info@tandemweb.be of 02/282.19.40. Ook op www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit vind je heel wat voorbeelden.

Meer info: www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit, www.biodiversiteit.com, www.bombylius.be, www.countdown2010.net, www.natuurindicatoren.be